

25. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
„PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA I ŠKOLSKA PRAKSA“

25th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
“EDUCATIONAL RESEARCH AND SCHOOL PRACTICE”

Motivacija u obrazovanju

IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

KNJIGA REZIMEA

Motivation in Education

BETWEEN THEORY AND PRACTICE

BOOK OF ABSTRACTS

Nataša LALIĆ-VUČETIĆ • Dragana GUNDOGAN • Ana RADANOVIĆ
UREDнице/EDITORS

30. oktobar, 2020.

October 30, 2020

PROGRAMSKI ODBOR

Predsednik programskog odbora

dr Nataša Lalić-Vučetić

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

prof. dr Marko Palekčić

*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
Zagreb, Hrvatska*

prof. dr Josip Burušić

*Institut društvenih znanosti Ivo Pilar,
Zagreb, Hrvatska*

dr Zrinka Ristić Dedić

*Institut za društvena istraživanja,
Zagreb, Hrvatska*

prof. dr Sofia-Eleftheria Gonida

*Škola psihologije, Aristotelov Univerzitet
u Solunu, Solun, Grčka*

prof. dr Pinar Cavas

*Fakultet za obrazovanje nastavnika, Ege
Univerzitet, Izmir, Turska*

prof. dr Biljana Sladoje-Bošnjak

*Filozofski fakultet Univerziteta u
Istočnom Sarajevu, Pale, Bosna i
Hercegovina*

prof. dr Mojca Jurišević

*Pedagoški fakultet, Univerzitet u
Ljubljani, Ljubljana, Slovenija*

prof. dr Olga Borisovna Mikhailova,

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

prof. dr Sergey Ivanovič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

prof. dr Biljana Trebješanin

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Beograd, Srbija*

prof. dr Biljana Bodroški Spariosu

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Dragica Pavlović-Babić

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Aleksandar Baucal

*Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

prof. dr Dušanka Lazarević

*Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja,
Univerzitet u Beogradu, Srbija*

doc. dr Branislav Ranđelović

*Zavod za vrednovanje kvaliteta
obrazovanja i vaspitanja, Beograd, Srbija*

dr Gordana Čaprić

*Zavod za vrednovanje kvaliteta
obrazovanja i vaspitanja, Beograd, Srbija*

dr Slavica Ševkušić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

dr Nikoleta Gutvajn

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

PROGRAM COMMITTEE

President

Nataša Lalić-Vučetić, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

prof. Marko Palekčić, PhD

*Faculty of Humanities and Social Sciences,
University of Zagreb, Zagreb, Croatia*

prof. Josip Burušić, PhD

*Institute of Social Sciences Ivo Pilar,
Zagreb, Croatia*

Zrinka Ristić Dedić, PhD

*Institute for Social Research, Zagreb,
Croatia*

prof. Sofia-Eleftheria Gonida, PhD

*School of Psychology, Aristotle University
of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece*

prof. Pinar Cavas, PhD

*Faculty of Education, Ege University,
Izmir, Turkey*

prof. Biljana Sladoje-Bošnjak, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Eastern Sarajevo, Pale, Bosnia and
Herzegovina*

prof. Mojca Jurišević, PhD

*Faculty of Education, University of
Ljubljana, Ljubljana, Slovenia*

prof. Olga Borisovna Mikhailova, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University, Moscow, Russia*

prof. Sergey Ivanovič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University, Moscow, Russia*

prof. Biljana Trebješanin, PhD

*Teacher Training Faculty, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Biljana Bodroški Spariosu, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Dragica Pavlović-Babić, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Aleksandar Baucal, PhD

*Faculty of Philosophy, University of
Belgrade, Belgrade, Serbia*

prof. Dušanka Lazarević, PhD

*Faculty of Sport and Physical Education,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia*

assist. prof. Branislav Ranđelović, PhD

*Institute for Education Quality and
Evaluation, Belgrade, Serbia*

Gordana Čaprić, PhD

*Institute for Education Quality and
Evaluation, Belgrade, Serbia*

Slavica Ševkušić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Nikoleta Gutvajn, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

ORGANIZACIONI ODBOR

Predsednik organizacionog odbora

msr Dragana Gundogan

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Sekretar konferencije

msr Ana Radanović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

ORGANIZATORI SKUPA

Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, Srbija

Dobrinjska 11/3, 11000 Beograd

www.ipisr.org.rs

Filološki fakultet Ruskog Univerziteta prijateljstva naroda u Moskvi, Rusija

Miklukho-Maklaya 61, 17198, Moskva, Rusija

www.rudn.ru

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Fabrisova 10, 11040 Beograd, Srbija

www.ceo.edu.rs

NAPOMENA:

Saopštenja saradnika Instituta za pedagoška istraživanja predstavljaju rezultat rada na istraživanju čiju je realizaciju finansiralo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (br. Ugovora 451-03-68/2020-14/200018).

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

President

Dragana Gundogan, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

General Secretary

Ana Radanović, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

ORGANIZERS

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Dobrinjska 11/3, Belgrade, Serbia

www.ipisr.org.rs

Faculty of Philology of the Peoples' Friendship University in Moscow

Miklukho-Maklaya 6, 117198, Moscow, Russia

www.rudn.ru

Institute for Education Quality and Evaluation, Belgrade, Serbia

Fabrisova 10, 11040 Belgrade, Serbia

www.ceo.edu.rs

NOTE:

Presentations of the collaborators of the Institute for Educational Research are the results of research which was funded by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (Contact No. 451-03-68/2020-14/200018).

OBRAZOVNI HABITUS I DRUŠTVENE NEJEDNAKOSTI

Snežana Štrangarić*

Pedagoški fakultet u Somboru, Univerzitet u Novom Sadu, Sombor, Srbija

U istraživanjima obrazovnih nejednakosti na tragu Burdijeovog modela društvene reprodukcije najčešće se ispituju (i potvrđuju) pozitivni efekti kulturnog kapitala na obrazovna postignuća učenika, dok je ispitivanje habitusa, kao još jednog od ključnih pojmova Burdijeove teorije, slabije zastupljeno. Iako je koncept habitusa kompleksan i predstavlja izazov za empirijsku proveru, smatramo da je neophodno uzeti u obzir i njegove indikatore koji se odnose na prilagođenost obrazovnom sistemu, specifično označenu kao obrazovni habitus. Značajnu komponentu obrazovnog habitusa čini intrinzična motivacija za učenje kao posvećenost školskim izazovima i unutrašnja sklonost ka aktivnosti učenja. Pored motivacije za učenje, obrazovni habitus u ovom radu operacionalizovan je i kroz ispitivanje percepcije školske klime, vrednovanja obrazovanja, nivoa školske anksioznosti i nivoa akademskog samopouzdanja. Navedene skale, koje su korišćene u prethodnim studijama, činile su strukturu upitnika za naše empirijsko istraživanje, u kome je učestvovalo 212 srednjoškolaca. Sabiranjem ukupnih rezultata na skalama formirana je kompozitna varijabla *obrazovni habitus* ($\alpha=76$) kojom je merena prilagođenost obrazovnom sistemu. Rezultati su pokazali da je obrazovni habitus u pozitivnoj korelaciji sa obrazovnim postignućima učenika ($r=,36$). Utvrđeno je i da postoje značajne razlike kada je u pitanju socioekonomski status učenika ($F(2,203)=7,79$), u tom smislu da pripadnici nižeg socioekonomskog statusa imaju niži stepen prilagođenosti obrazovnom sistemu ($M=77,2$, $SD=8,9$) u odnosu na pripadnike srednjeg socioekonomskog statusa ($M=81,64$, $SD=7,9$), što je u saglasnosti sa Burdijeovom teorijom. Faktorskom analizom izdvojene su tri komponente obrazovnog habitusa koje su definisane kao *motivacija i osećaj pripadnosti*, zatim *vrednovanje obrazovanja* kao drugi faktor, dok je treći faktor označen kao *školska anksioznost i osećaj neprilagođenosti*. Istraživanje motivacije u ovom radu deo je šireg konteksta društvenih nejednakosti pružajući time dublji uvid u kompleksnost ovog problema i ukazujući na neophodnost razvijanja i održavanja refleksivnog odnosa prema društvenim hijerarhijama u pedagoškoj praksi, u smislu usmerenosti ka povećanju nivoa prilagođenosti obrazovnom sistemu kod učenika koji pripadaju nižim društvenim slojevima.

Ključne reči: obrazovni habitus, motivacija, društvene nejednakosti, socioekonomski status, srednjoškolci.

---

* E-mail: snezanajelacic@yahoo.com

EDUCATIONAL HABITUS AND SOCIAL INEQUALITIES

Snežana Štrangarić*

Faculty of Education in Sombor, University of Novi Sad, Sombor, Serbia

Examining educational inequalities based on Bourdieu's social reproduction theory more often imply inquiring (and proving) positive effects of cultural capital on educational attainment, where concept of habitus, which is also the key notion in Bourdieu's theory, is far less present. Although concept of habitus is complex and challenging for empirical inquiring, we maintain that is necessary to consider certain indicators which are related to adjustment to the educational system, specifically called educational habitus. The important component of educational habitus is an intrinsic motivation for school learning as a result of individual interest and an inner tendency for learning activity. Apart from motivation, the educational habitus also includes examining the perception of school climate, valuing education, level of school anxiety and level of academic self-esteem. These scales, previously applied in other studies, were a part of the questionnaire in our research, where 212 high school students participated. The composite variable *educational habitus* was formed by summing the total results on the scales ($\alpha=76$). The results showed that educational habitus is in a positive correlation with educational attainment (.36). Also, there are differences between students regarding their socioeconomic status, meaning that students of lower socioeconomic status have lower level of adjustment to the educational system ($M=77.2$, $SD=8.9$) than the students of middle socioeconomic status ($M=81.64$, $SD=7.9$). These findings support Bourdieu's theory. Using principal component analysis, three components have been extracted and defined as: *motivation and sense of belonging*, *valuing education* and *school anxiety and sense of unfitness*. In this paper, we explore motivation within the broader context of social inequalities which gave us a deeper understanding of this problem and pointed out that it is necessary to develop and to maintain reflexive approach to social hierarchies in pedagogical practice by focusing on increasing the level of adjustment for students of lower socioeconomic status.

Keywords: educational habitus, motivation, social inequalities, SES, high school students.

---

* E-mail: snezanajelacic@yahoo.com

KNJIGA REZIMEA

25. međunarodna naučna konferencija
„Pedagoška istraživanja i školska praksa”

MOTIVACIJA U OBRAZOVANJU: IZMEĐU TEORIJE I PRAKSE

Izdavač

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

Za izdavača

Nikoleta Gutvajn

Urednice

Nataša Lalić-Vučetić

Dragana Gundogan

Ana Radanović

Tehnički urednik

Ana Radanović

Lektor

Jelena Stevanović

Prevodilac

Biljana Vrcelj

Tiraž

80

Dizajn korica i grafička obrada

Branko Cvetić

Štampa

Kuća štampe plus

ISBN 978-86-7447-151-7

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

159.947.5-057.874(048)
37.015.3:159.953.5(048)
159.947.5-057.875(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (25 ; 2020 ; Београд)

Motivacija u obrazovanju između teorije i prakse : knjiga rezimea /
25. Međunarodna naučna konferencija "Pedagoška istraživanja i
školska praksa" = Motivation in Education Between Theory and
Practice : book of abstracts / 25th International Scientific Conference
"Educational Research and School Practice" ; urednice; editors Nataša
Lalić Vučetić, Dragana Gundogan, Ana Radanović. - Beograd : Institut
za pedagoška istraživanja, 2020 (Beograd : Kuća štampe plus). -
101 стр. ; 24 cm

Резимеи на срп. и енгл. језику. - Тираж 80. - Напомене
и библиографске референце уз текст.

ISBN 978-86-7447-151-7

а) Ученици -- Мотивација -- Апстракти б) Учење учења -
- Апстракти в) Студенти -- Мотивација -- Апстракти

COBISS.SR-ID 23792905